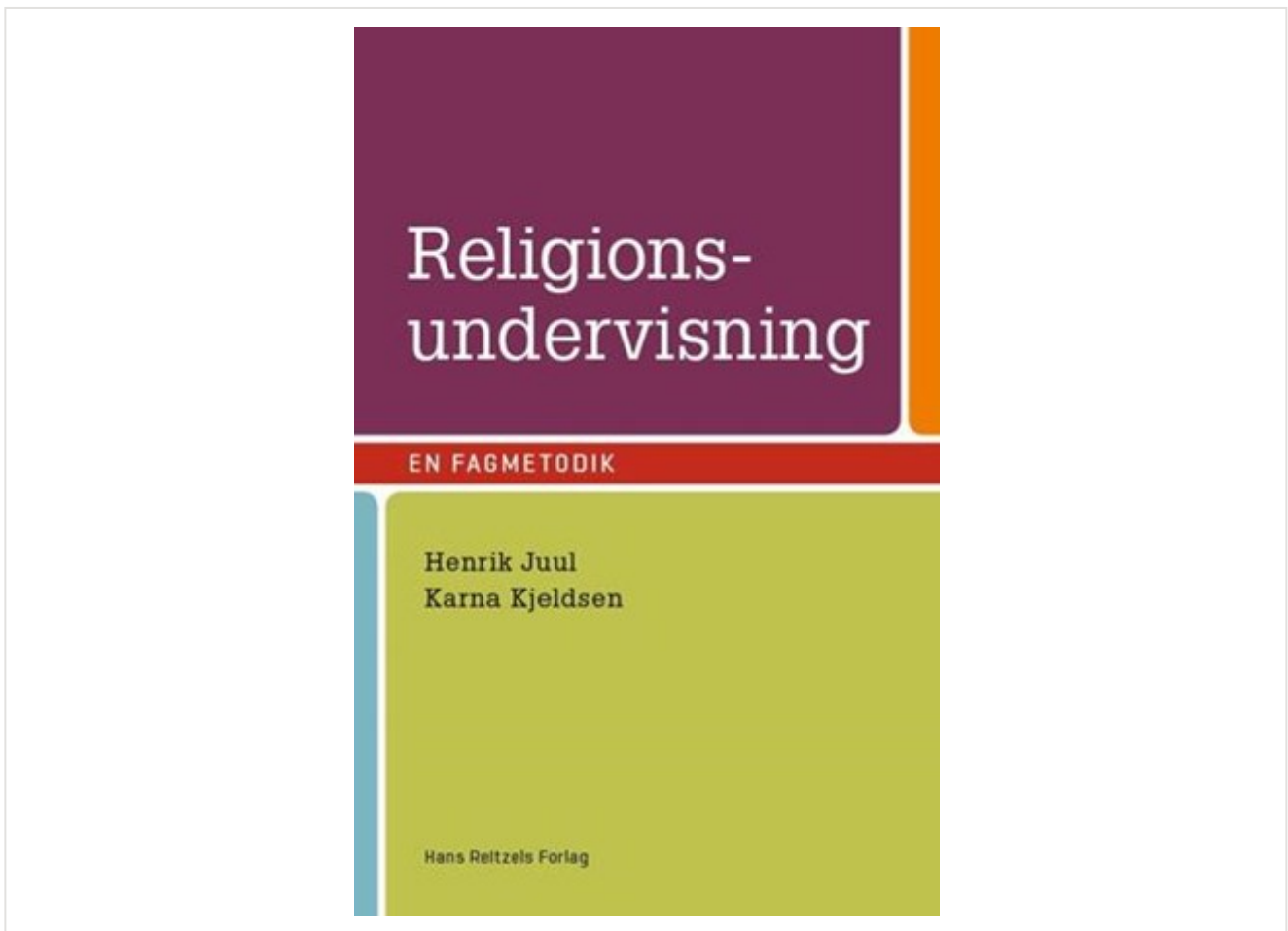

Religionsundervisningen kommer godt fra start i år

Af: Janus Neumann

Nyudgivelse om fagmetodikker i religionsundervisningen giver et hurtigt, men godt indblik i faget. Forfatterne ved, hvad de taler om, og teorierne er på plads.

Fakta

Titel

Religionsundervisning

Forfatter

Henrik Juul, Karna Kjeldsen

Pris

225

Sider

227

Forlag

Hans Reitzels Forlag

Kristendomskundskab er et fag, der lever en omskiftelig tilværelse i folkeskolen. Sådan har det været længe. Der er ikke voldsomt mange, der uddanner sig til kristendomslærere, og derfor er kompetencedækningen i faget lav på mange skoler. Det vanskeliggør også at få startet undervisningen ordentligt, når man står med en klasse eller flere i kristendomskundskab her efter ferien.

Der er heldigvis hjælp at få. Forfatterne Henrik Juul og Karna Kjeldsen har en overskuelig og særdeles vedkommende bog om fagmetodikker i religionsundervisningen, og man skal ikke langt ind i bogen, før man opdager, at her er megen god viden at hente til undervisningen både her og nu og i fremtiden.

Vi er nogle, der er teorinørder, og vi får fuld valuta for pengene i denne bog. Bogen består af ikke mindre end 20 kapitler, der hver kommer omkring fagområderne i religionsundervisningen. Alle kapitler indeholder samme struktur. Vi kommer kort omkring selve fagområdet, som kunne være alt fra billeder til filosofi med børn, etik eller argumentation. Indledningsvist præsenterer forfatterne de centrale teoretikere, der har dannet grundlag for de mere akademiske tilgange til områderne, vel vidende at børn af gode grunde endnu ikke har stiftet bekendtskab med de akademiske facetter. Ikke desto mindre ser jeg en kæmpe styrke i, at man fastholder teorien og dele af den fundamentale fagterminologi, der knytter sig til fagområderne. Ved etik nævnes både Jeremy Bentham og Immanuel Kant, og ved argumentation arbejdes ud fra Toulmins argumentationsmodel. Vi kommer også over Habermas og naturligvis Løgstrup.

Bogens forfattere lykkes ualmindelig godt med at koge teorien ned til et minimum, så det bliver brugbart i undervisningen, og vil man videre som lærer, afsluttes hvert kapitel med en litteraturliste til relevante værker. Hermed knyttes an til de undervisningsmetoder, som videre præsenteres.

Hvorfor bruge så meget tid på metoder? Fordi de giver eleverne mening med de ofte komplekse begreber, de møder i religionsundervisningen. Metoder bliver så at sige de stisystemer, eleverne skal følge, og samtidig er de med til, at læreren kan fastholde elevernes fokus på det konkrete undervisningsindhold. Henrik Juul og Karna Kjeldsen vedkender sig med rette, at de finder metoder nødvendige for eleverne som rammer for forståelse og indsigt, i modsætning til visse livsfilosofiske traditioner, der tilsyneladende mener, at eleverne fint kan arbejde med indhold uden brug af konkrete metoder. Juul og Kjeldsen mener, at dette er en kende for elitært, og i mine ører lyder det da også yderst fortænkt. Alt for meget kaospilote. Metoderne bidrager med den altafgørende rammesætning for eleverne og dermed forudsætningerne for den læring og viden, som indholdet og bearbejdning af samme gerne skulle munde ud i.

Når dette så er sagt, forholder Juul og Kjeldsen sig kritisk til de metoder, de foreslår, hvilket giver bogen en klædelig troværdighed og styrker dens anvendelighed i undervisningen yderligere. Ingen metode kan alt på én gang, og visse fagtermer bør forenkles, så de giver mening for børn og unge mennesker med forskellige forudsætninger. I den sammenhæng bør også nævnes et par forbehold ved bogen:

Bogens teoretiske niveau er til tider relativt højt, og dermed vil læserens udbytte også afhænge af undervisningserfaring og helt generelle faglige forudsætninger. Har man undervist i en del år, vil store dele af bogens omfattede teoriregister lyde bekendt, og genkendelsens glæde er momentvis

stor. Har man derimod ikke disse forudsætninger, kan man måske overvældes af teoriernes omfang. Den nyuddannede lærer får præsenteret meget brugbar undervisning, men man skal op i højt gear, hvis man vil følge op på teoretikere som Kant, Løgstrup eller Habermas, hvor signifikante og interessante de end måtte være.

Det er ikke kun læreren, der skal stramme sig an. Bogen har en række arbejdsark til metoderne, der forefindes både bagerst i bogen og online på bogens hjemmeside under Hans Reitzels Forlag. Disse er generelt for teksttunge, hvilket er en smule ærgerligt, for de er godt sammensat og alle relevante for metoderne. I flere tilfælde vil læreren skulle moderere indholdet på arbejdsarkene. Men kan man leve med det, giver arkene samtidig velkvalificerede grundlag for arbejdet med metoderne både før, under og efter. Det er trods alt bedre at skære fra end at skulle opfinde dybe tallerkener undervejs.

Flere af arkene fordrer relativt stærke læsere, men hjælp til oplæsning kan hentes ved download af pdf-udgaverne på nettet. Når nu der indledningsvist gives så grundig begrundelse for anvendelse og udbyttet af metoderne, kunne en tilsvarende pædagogisk bearbejdning af arbejdsarkene have været på sin plads.

Med ovenstående in mente viser bogen langt flere styrker end svagheder. Den er et seriøst bidrag til dit fagbibliotek, hvad enten dette måtte være at finde på egne boghylder eller på arbejdspladsen.

Man begejstres over forfatterens indsigt i de relevante teorier, og personligt gjorde jeg flere nye, inspirerende bekendtskaber undervejs. Jeg har arbejdet meget med eksempelvis billedanalyse uden at være stødt på kunsthistoriker Erwin Panofsky eller uddannelsesfilosoffen Gert Biesta, der taler om samtalen som dannende for det frie, handlende menneske. Absolut brugbar uden for religionsundervisningen, hvilket ikke overraskende kendetegner flere af metoderne. De fleste har tværfagligt potentiale, og bogen bør formidles i bredere kulturfaglige sammenhænge. Bogen er et stærkt kort at have på hånden.

Kompagnistræde 34, 1208 Kbh K,
tlf 3369 6300, folkeskolen@folkeskolen.dk